

RDEČI PRAPOR

Glasilno jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrta leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrta leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica, (širina 72 mm) za Posamezna številka 10 v. enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru.

Jasnejše pojme!

Zadnji čas je postalo neprijetno, biti Ljubljančan. Včasih je bilo drugače. Mala Ljubljana je bila podobna velikemu Dunaju v tem, da se je v obeh mestih živel »gemütlich«, seveda, če so »sredstva dopuščala«. Izražalo se je to v brezbriznosti za vsako resno reč in v cenem navdušenju za lepote in fraze. Pri cvičku se je tudi politiziralo, a to ni bilo nikdar nevarno; zaradi ljubljanske politike se ni zlomila niti vejica v političnih šumah.

Vse to se je izpremenilo. Ljubljana je nenadoma postala važno mesto, svetovno časopisje se je začelo zanimati za slovenske Feake in v dobi kislih kumar, ko so vse zanimivosti in senzacije na počitnicah, daje Ljubljana obupanem žurnalistom najinteresantnejše snovi. Mesto, kateremu noče vlada potrditi župana — vruga, to mora vendar biti nekaj! A če znajo porabiti tako priliko škoki nemških in vsakovrstnih časopisov, bi bilo vendar od sile, da bi ne znali tudi slovenski škoki spravljati vode na svoj mlin. Pa jo res speljujejo, da klopčejo kolesa kakor za stavo. Ljubljančanom pa klopče in se vrti v glavi, da kmalu ne bodo vedeli, katerega spola so. Toliko pritiska, toliko terorizma v vseh mogočih formah še nikdar ni bilo v Ljubljani.

Vlada noče potrditi izvolitve gospoda Ivana Hribarja za ljubljanskega župana. Svoje mnenje o tem smo že povedali in nimamo nobenega povoda, da bi ga izpreminjali. Gospod Schwarz še nikdar ni bil tako nesrečen, da bi bil storil kaj ženialnega in se s posebno državniško ali vsaj upravno sposobnostjo zameril »višjim faktorjem«. Človek že davno ne pričakuje od tega gospoda, ki ga je svojčas »Edinost« priporočala Ljubljančanom kakor kmetica svoje putke, kaj posebno previdnega ali modrega. Ampak kaj namerava s svojim nastopom proti ljubljanskemu županu, je uganka, na katero niti Edipos ne bi našel rešitve. Ne potrditi Hribarjeve izvolitve bi bilo tako malo pametno, da ne bi bilo niti od barona Schwarza pričakovati tako skromnih zmoglosti. Konflikt, ki ga je imel gospod Schwarz z gospodom Hribarjem radi septembarskih vojakov, se je končal brez posledic. Če jih gospod baron ni izvajal takrat, ko je bila prilika zato, ne gre, da bi jih izvajal post festum.

Toda pripoveduje se nam, da se je vlada ustrašila Hribarjevega radikalizma, panslavizma, neoslavizma ali vrag vedi kakšnega izma. Čudno! Odkar je Hribar v javnem življenju, je uganjal vsakovrstne izme, pa niso bili nevarni. Kako da naenkrat sedaj? V čem tiči nevarnost? Mar v tem, da je Hribar srečen kakor raka na vodi, če se čita njegovo ime v kakšnem večjem časopisu? Saj je ravno tako srečen, če mu je ime vklesano v kamen na mostu ali na kopolji, ravno tako srečen, če se gaj ali drevored imenuje po njem. Morda je naravno, da se včasih rad kam pelje? Zaboga! Hribar še nikdar ni bil tam, kjer je bilo treba prevzeti kaj odgovornosti. Ampak malo je ljudi, ki tako radi »reprezentirajo« kakor on. Če ne bi bilo katoličanstvo preveč ljubosumno, bi naš Hribar najrajši posnemal rimske cesarje, ki so se dali razglašati za bogove. In če je bil na

Ruskem, je ravno tako reprezentiral kakor takrat, ko je pozdravljaj bavarski »flottenferajn«. Hribar ni le Avstrijanec, ampak pravi avstriakant v policijskem zmislu, vrhutega so v njem včlovečene vse avstrijske konservativne, absolutistne tradicije. Hribarju manjka mnogo lastnosti, ki bi jih smelo ljubljansko prebivalstvo pričakovati od svojega župana, ampak nobena, ki jo more zahtevati od njega vlada. Kar hočejo »zgoraj« od njega, je vedno izpolnjeval zvesto in udano; navzdol pa je znal nastopati ob vsaki priliki z nedosežno virtuoznostjo kakor demagog par exemple. Kaj si more vlada želeti boljšega?

Namesto da bi gospod Schwarz hvalil bogove, ki mu pripravljajo tako ugodno situacijo, si natika masko tirana in sili Ljubljančane, čutiti, da so terorizirani. In po starem pravilu: Čim bolj se pritiska, tem bolj odkakuje, prihaja zdaj terorizem tudi od direktno nasprotne strani. Še nikdar se ni sežgalo v Ljubljani toliko kadila, kolikor od tiste ure, ko se je raznesla vest, da Hribar ne bo potrjen. Dannadan se nam zatrjuje na vse načine, da je Hribar edini za županstvo sposobni mož, da mu je Ljubljana dolžna ne ene, ampak tisočerih hvaležnosti in da si moramo raztrgati obleke in posuti glave s pepelom, če ne bo potrjen. Notabene, ne radi občinske avtonomije, temveč radi Hribarjeve osebe. Terorizem z desne, terorizem z leve, pa bodi »gemütlich«, Ljubljančan!

Kakor mora človek protestirati, da hočejo avstrijske vlade voditi narode za roko kakor otroke, tako mora človeku presedati osebni kult, ki so ga začeli uganjati Hribarjevi oboževalci. To povzdigovanje v nebesa bi bilo zoperno, če bi bil Hribar res tisti velem, ki ni; zoperno bi bilo v dobi, v kateri vendar nekaj velja demokratizem in se rušijo stebri vsakovrstnega aristokratizma. Še bolj zoperno je, ker ni Hribar prav nobena luč sveta, ampak človek srednjih sposobnosti pa spreten štreber. Najbolj zoperno pa je zato, ker je hinavsko. Ne ena misel, ki je vodila pero panegirikom, ni bila odkritosrčna. In tisti, ki najglasneje pojo Hribarjevo slavo, najbolj hrepene po njegovem dostojanstvu. Nekateri himne Hribarju v čast so že take, kakor bi hotele indirektno prisiliti vlado, da izmakne stolček možu, ki je popularen kakor Cezar.

Mi ne vemo, če bo Hribar potrjen, ali če ne bo. Saj tudi tisti, ki imajo »najboljše zveze« in slišijo travo rasti, ne vedo tega. Ampak to vemo: Občinska avtonomija je ena reč, gospod Ivan Hribar pa druga. Kdor čuti demokratično, bo protestiral proti kršenju avtonomije, naj zadene katerokoli osebo. Ampak da bi človek, ki je vedno iskal kompromise na vse strani, človek, ki je mirno trpel, da so ga slavili za delo drugih, človek, ki se je dal voliti kot svobodomislec, pa je klerikalcem podpisaval reverze, le zaradi nerodnosti vlade postajal junak in velem, je tudi za Ljubljančane preveč. In če ima gospod Hribar le desetino tiste kremenitosti v sebi, ki jo razglašata tamtam lakajskega časopisja, bi tem ljudem dopovedal, da bi mu izkazali boljše uslugo, ako bi opevali njegovo slavo manj pijano, pa bolj piano.

Velika mednarodna manifestacija v Zagrebu.

V nedeljo in ponedeljek je imela bratska stranka na Hrvaškem svoj VI. redni zbor. Ob tej priliki je priredila v nedeljo popoldne na vrtu zagrebškega streljišča velik shod, ki je postal pomemben ne le vsled velike udeležbe, ampak tudi vsled mednarodne oblike, ki jo je dobil z nastopom sodrugov, ki so zastopali zunanje stranke na zboru. Bila je zanimiva manifestacija delavske internacionale, ki je napravila velik vtisk.

Shod je otvoril sodrug Vilim Bukšeg, ki je naglašal pomen te manifestacije in toplo pozdravil zunanje delegate. Potem je bil z aklamacijo izvoljen za predsednika poslanec sodrug Korač. Po primernem uvodu so dobivali po vrsti besedo zunanji sodrugi.

Posl. Skaret (Dunaj):

Ko sem bil pred leti tukaj, ste imeli še Khuen Hedervarya. (Abzug-klici). Takrat se je gledalo na socialno demokracijo in na vsakega njenega pristaša, kakor da so okuzeni. Danes je vendar bolje, dasi še ni konec preganjanja. Zakaj zatirajo na Hrvaškem socialne demokrate? Kar trpite na Hrvaškem zdaj, smo mi morali trpeti pred približno 20 leti. Mi smo si morali uradnike in oblasti še le vzgajati. To delo se je posrečilo, danes vendar razumejo, da smo ljudje in da imamo pravico živeti. Če se bojujemo za to, da bo zadnjemu pomožnemu delavcu omogočeno človeka dostojno življenje, razumemo, da to marsikomu ni všeč. Oblasti, ki bi morale stati na nevtralnih tleh, se potegujejo za posedujoče razrede. Iz tega nastajajo konflikti. Pa tudi zoper nekdanje krščanstvo so se bojevali biriči tedanjih vladajočih krogov in klic se je glasil: Križaj ga! Ali pa se more križati ideja? Danes nas pač ne morejo pribijati na križe, ampak zapirajo nas, izganjajo i. t. d. Ampak nikdar niso nasprotniki toliko pomagali socialni demokraciji kakor takrat, ko so izgnali z Dunaja, Prage i. t. d. na sto in sto najbolj vnetih sodrugov v vse kote, kjer so potem zasejali seme socializma. Ako bi se imel zatožiti socializem, bi se morale naše oblasti prve posaditi na zatožniško klop. Še danes si delajo mnogi ljudje najbolj zasukane slike o socializmu. Ker smo mednarodni, nas imenujejo izdajalce svojega naroda. A kaj pomeni naš internacionalizem? »Ljubi svoj narod, kolikor ga le moreš ljubiti, ampak zato ne zaničaj in ne sovraži drugih! Čim bolj se pripravijo delavci, tem bolj gre pšenica nasprotnikov v klasje. Naj si buržoazija razbija črepinje, mi bomo zvesti in složni, da si uspešno priborimo, kar potrebujemo za življenje. (Burno odobravanje).

Posl. dr. Soukup (Praga): Na severu te monarhije živi na stotisoče organiziranih proletarcev. V njih imenu pozdravljamo zbor hrvaške socialne demokracije. Kakor se začena povečano gibanje pri Vas z veliko rusko revolucijo, tako se je začelo tudi pri nas. Posrečilo se nam je takrat, priboriti Avstriji splošno in enako volilno pravico in demokratičen parlament. A s tem ni končano naše delo. Težje naloge so zdaj pred nami. Danes je treba podreti vlado birokracije, kamarile in visokih generalov, da postavimo na njeno mesto vlado svobodnega človeka in svobodnih narodov. Tudi za Vaše politično življenje je splošna in enaka volilna pravica prvi pogoj. Brez tega ni življenja za Vas. Zato morate zastaviti vse moči, da dosežete to pravico. Hrvaška je krasna dežela, ampak država bede, izseljevanje, prokletstva. Napraviti iz nje deželo svobode in blagostanja je naloga socialne demokracije pri Vas. Med Vašim in našim delom ni razlike. Enak je naš in Vaš program, enaki so naši in Vaši

smotri za delavstvo, enaki so tudi Vaši cilji o narodnosti. Pred dobrim letom smo imeli pred seboj veliko nalogo. Bila je nevarnost vojne. Vsi smo takrat vršili svojo nalogo, kakor socialna demokracija v Srbiji, tako tudi pri nas, kakor sodrug Kaclerović v srbski skupščini, tako mi v avstrijskem parlamentu. Zahtevali smo, da ima o vojni in miru odločevati ljudstvo. Protestirali smo proti vojni med Avstrijo in Srbijo, vedoči da bi to bil začetek splošne evropske vojne. Vemo pa tudi, da bi bila taka vojna začetek evropske revolucije. V ogrskem parlamentu ima vlada danes večino, a nima je v narodu. Ljudstvo ni zastopano v parlamentu. Milioni stoje pred durmi in zahtevajo, da se jim odpro. Prišel bo trenotek, ko se bodo morala ljudski volji odpreti vrata. V tem boju smo zvesto združeni z Vami in kar moremo, bomo storili, da zmagate. (Burno odobravanje).

Tucović (Belgrad): Na južnem vzhodu Evrope se zadaj čas vrše pomembne izpremembe. Tudi po balkanskih deželah se budi ljudstvo, tudi tukaj se organizirajo socialno demokratične stranke, katerih eno imam čast zastopati jaz. Tudi mi na Balkanu smo, ne po svoji želji, prisiljeni ukvarjati se z nacionalnim vprašanjem več nego nam je všeč. Če je to vprašanje ena največjih zaprek za delo v zmislu socialno demokratičnega programa, je na Balkanu igra za življenje in smrt narodov in malih držav. Če se drugod zanašajo narodna nasprotja v mase ljudstva od nasprotnikov proletariata, se javlja antagonizem pri nas kot neposreden nasprotnik narodne samostalnosti, kot največji velezdajalc. Vi imate tukaj svoje »velezdajalce«, mi imamo pri nas tudi svoje. Naši velezdajalci so predstavniki monarhističnih ambicij, narodnega separatizma, tisti ki so speljali male balkanske države v medsebojni razpor, kateri ima za posledico politiko militarizma. Na naši balkanski konferenci smo izdali proti temu ščuvanju parolo, da naj padejo meje, da naj se vsi narodi na Balkanu združijo v svobodni republiki. To geslo je buržoazija sprejela na različni način. Nekateri so nam očitali, da je to sanjarstvo. Naj sodijo mase ljudstva, če ni bolj sanjava brezplodna politika dinastij in buržoazije. Pri vseh balkanskih narodih se je v buržoaziji pojavila le ena sloga: Složna lopovščina, složno odiranje narodov, složno lankanje šampanjca in sleparsko deklamiranje vseslovske fraze, ki je najbolj votlo donela na »vseslovskem« kongresu v Sofiji. Slovske Rusije pa vseslovanstvo ne moti, da zatira slovske Poljake, da strelja in obeša svoje ljudstvo, da je germanski Avstriji izročila Bosno in Hercegovino. Razredno nasprotje se razvija pri vseh narodih, pa tudi pri Slovanih. Kakor je Vaša stranka spoznala, da ne more na nobenem polju sodelovati z meščanskimi strankami, tako smo mi vedeli, da je to nemogoče pa nismo niti poizkušali tega. Bili smo od začetka na jasnem, da more proletarijat le toliko veljati, kolikor znaša njegova organizirana moč. Naša naloga je ustvarjati socialističen svet. Nasprotniki nas upoštevajo le tedaj, če vidijo, da osvajamo proletarijat. Oni se zanašajo na puške in topove, ampak puške in topovi so mrtvi in ožive šele tedaj, če pridejo v roke živim ljudem. Kakšni pa bodo tisti živi ljudje, to je naša stvar. (Viharno odobravanje). (Konec prihodnjic).

Iz ruskih temnih kotov.

Za klerikalizem je ni v Evropi idealnejše dežele od Rusije. Sicer ondodni klerikalizem ni katoliški, ampak pravoslaven, a razlika ni bistvena. Da sme biti ruski pop oženjen, dočim si mora rimokatoliški drugače pomagati, je malenkost vpricho tega, da sta si pravoslavni in katoliški klericali-

Srečen vse žive dni
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vživa

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Gostilna „Pri panju“

26-18 Vegova ulica št. 10

se priporoča za mnogobrojen obisk

lastnik **Leonardo Galante**

ima najboljša pijača: dobiva se izborni pelinkovci, goriška, istrska, dalmatinska vina in dolenski cviček po najnižji ceni.

Zagrebski
Franck
Z
priporočimo
kot priznana
najboljši
za kavo!

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo
za črevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in
vazelino z mednarodno znamko Ciril-Metoda
ter Polerin čistilo za kovine.

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana.

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja,
snaženje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela
točno in po zmernih cenah.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča svojo
bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt

Pisalni stroji „Adler“

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso
z velikim uspehom porabil, katero iz srca
priporočam v veliko korist vsaki družini
ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,
blagovolite mi poslati še 24 steklenic. Vaše
tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji
lovca v Koritnicah, pošta Knežak
pri Št. Petru na Krasu.

Čitajte in širite „Rdeči Prapor“

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta II (Kolizej)

Zaloga pohištva
lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

NAZNANILO.

Vececenjenemu občinstvu in svojim ljubim prijateljem uljudno
naznanjam, da sem z današnjim dnem v obrat prevzel znani

HOTEL „ILIRIJA“

Kolodvorska ulica 22.

Točila se bodo pristna dolenska, štajerska, istrska in avstrijska
vina v sodih in steklenicah ter vedno sveže dvojno marčno belo in
črno pivo iz združenih pivovaren Žalec in Laški trg.

Gorka in mrzla okusna meščanska kuhinja ob vsakem dnevnem
času, posebno ob odhodu in prihodu vseh vlakov. Opoldanski in ve-
černi abonement po prednostnih cenah.

Krasni prostori za družbe, svatbe; skupne pojedine po dogovoru.
Salon in sobe so na razpolago za društva; za večje in manjše se-
stanke, konference in shode. Za popolno zadovoljitev p. n. naročnikov
jamči moje dosedanje mnogoletno delovanje v največjih podjetjih.

Gospodične, ki se hočejo v kuhinjstvu izvežbati, spre-
jemajo se pod najugodnejšimi pogoji.

Velik senčnat vrt, salon in kurljivo kegljišče.

Popolnoma nanovo urejene sobe za tujce se zaradi bližine juž-
nega kolodvora najtopleje priporočajo.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi kot ravnatelju grand hotela „Union“
izkazano zaupanje beležim

z najodličnejšim spoštovanjem

Ivan Bračič,

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1919.

hotelir.

KAVARNA „ILIRIJA“
je vsak dan vso noč odprta.

Z velespoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje - pošta sv. Križ, Goriško - Dobravlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“ Po cenah je
vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in
okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Franciškanska ulica, 10.

Ustanovljeno leta 1857.

Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišče tapet,
oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištve-
nega blaga i. t. d. Enostavne in razkošne ženitne opreme v naj-
solidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Kavarna

„Unione v Trstu“

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 168.

V LJUBLJANI

Telefon št. 168.

priporoča svojo

izborna pivo v sodeh in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.